

Sygn. akt IV Ca 55/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w S. IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Deniziuk

Sędziowie SO: Mariola Watemborska (spr.), Andrzej Jastrzębski

Protokolant: Marta Boratyńska

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2017 r. w S.

na rozprawie

sprawy z powództwa Miasta S.

przeciwko Gminie S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego
w S. z dnia 28 listopada 2016r., sygn. akt I C 1193/16

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda Miasta S. na rzecz pozwanej Gminy S. kwotę 675 zł (sześćset siedemdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt IV Ca 55/17

UZASADNIENIE

Powód Miasto S. – Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. wniósł do Sadu Rejonowego w S. pozew, w którym domagał się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanego Gminy S. – Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w S. kwoty 1.606,40 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu (tj. dnia 24 kwietnia 2015 r.) do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów udzielonych M. W. (1) świadczeń na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Wniósł nadto o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W dniu 2 listopada 2015 r. referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w S. wydał nakaz zapłaty uwzględniający w całości żądanie pozwu.

Pozwana Gmina S. – Gminny Ośrodek Pomocy (...) w S. wniosła od powyższego nakazu zapłaty sprzeciw, w którym zaskarżyła nakaz w całości i wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanego kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że M. W. (1) do dnia 31 lipca 2014 r. korzystała z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w S.. Od czerwca 2014 r. w/w zamieszkuje w S., lecz jest nadal zameldowana w B. przy ul. (...). W dniu 1

czerwca 2014 r. M. W. (1) zawarła z J. S. umowę najmu lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...), początkowo na czas określony do dnia 30 maja 2015 r., umowa jest systematycznie przedłużana na kolejne okresy. M. W. (1) nadal mieszka w powyższym lokalu oczekując na przydział lokalu komunalnego na terenie Gminy S..

Ustalił także Sąd I instancji, że w dniu 31 lipca 2014 r. M. W. (1) złożyła w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w S. wniosek o udzielenie pomocy finansowej z uwagi na trudną sytuację materialną. W kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego wskazano, iż M. W. (1) jest samotną matką, mieszka w wynajętym mieszkaniu w S. przy ul. (...) wraz z córkami: Z. M. (1), Z. M. (2) i A. M.. Nie może mieszkać w domu rodzinnym ze względu na dobro dzieci. W rubryce dane lekarza podstawowej opieki zdrowotnej widnieje zapis: lekarz rodzinny – B., pediatra – Przychodnia przy ul. (...). Dwie córki M. W. (1) uczęszczają do szkoły w B.. Decyzją z dnia 18 sierpnia 2014 r. nr (...).III. (...)- (...) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przyznał M. W. (1) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w kwocie 100 zł jednorazowo.

W dniu 25 sierpnia 2014 r. M. W. (1) złożyła w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w S. kolejny wniosek o udzielenie pomocy finansowej ze względu na trudną sytuację materialną. Decyzją z dnia 17 września 2014 r. nr (...).III. (...)- (...) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przyznał M. W. (1) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w kwocie 100 zł jednorazowo.

Decyzją z dnia 17 września r. nr (...).(...) (...) - (...) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przyznał M. W. (1) pomoc w formie posiłku dla Z. M. (2) od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. przez 5 dni w tygodniu, typ posiłku - pełen obiad, posiłki będą wydawane przez: Szkoła Podstawowa w B..

Decyzją z dnia 17 września r. nr (...).(...) (...) - (...) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przyznał M. W. (1) pomoc w formie posiłku dla Z. M. (1) od dnia 1 września 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. przez 5 dni w tygodniu, typ posiłku - pełen obiad, posiłki będą wydawane przez: Szkoła Podstawowa w B..

Ustalił ponadto Sąd Rejonowy, że M. W. (1), w oświadczeniu z dnia 4 października 2014 r. wskazała, iż dalej ma zamiar mieszkać w S. „na wynajęciu”, a o zmianie decyzji powiadomi pracownika socjalnego.

Pismem natomiast z dnia 17 października 2014 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przesłał rachunek wraz z kompletem dokumentów do Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w S. w celu refundacji pomocy udzielonej w miesiącu sierpniu i wrześniu 2014 r. M. W. (1). W dniu 3 listopada 2014 r. Gminny Ośrodek Pomocy (...) w S. złożył wniosek do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w S. w sprawie rozstrzygnięcia sporu o właściwość w sprawie M. W. (1). W piśmie z dnia 27 listopada 2014 r. Samorządowe Kolegium Odwoławcze poinformowało Gminny Ośrodek Pomocy (...) w S., iż nie znalazło podstaw do wskazania organu mającego ponosić wydatki udzielonej pomocy w sierpniu i wrześniu dla M. W. (1), stwierdzając, że nie chodzi o sprawę administracyjną, lecz spór o charakterze cywilnoprawnym.

Wobec powyższego stwierdzenia, pismem z dnia 10 grudnia 2014 r. Gminny Ośrodek Pomocy (...) w S. odmówił refundacji pomocy materialnej i rzeczowej udzielonej w sierpniu i wrześniu 2014 r. M. W. (1) przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S., albowiem zamieszkuje ona wraz z dziećmi w S., gdzie koncentruje się jej życie.

W dalszej części sąd I instancji ustalił, że w dniu 29 października 2014 r., 25 listopada 2014 r., 29 grudnia 2014 r. i 6 lutego 2015 r. M. W. (1) złożyła w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w S. kolejne wnioski o udzielenie pomocy finansowej ze względu na trudną sytuację materialną.

Decyzją z dnia 17 listopada 2014 r. nr (...).(...) (...) - (...) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przyznał M. W. (1) świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych (paczka) dla Z. M. (2) ur. (...) i A. M. ur. (...) o wartości 93,50 zł jednorazowo.

Decyzją z dnia 17 listopada 2014 r. nr (...).(...) (...) - (...) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przyznał M. W. (1) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w kwocie 400,00 zł jednorazowo.

Decyzją z dnia 17 listopada 2014 r. nr (...)(...) (...) - (...) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przyznał M. W. (1) od dnia 1 października 2014 r. do dnia 30 listopada 2014 r. zasiłek okresowy z powodu bezrobocia w kwocie 60,95 zł miesięcznie.

Decyzją z dnia 4 grudnia 2014 r. nr (...)(...) (...) - (...) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przyznał M. W. (1) od dnia 1 grudnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. zasiłek okresowy z powodu bezrobocia w kwocie 60,95 zł miesięcznie.

Decyzją z dnia 4 grudnia 2014 r. nr (...)(...) (...) - (...) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przyznał M. W. (1) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w kwocie 400,00 zł jednorazowo.

Decyzją z dnia 10 stycznia 2015 r. nr (...)(...) (...) - (...) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przyznał M. W. (1) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w kwocie 150,00 zł jednorazowo.

Decyzją z dnia 3 marca 2015 r. nr (...)(...) (...) - (...) Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w S. przyznał M. W. (1) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w miesiącu marcu 2015 r. w kwocie 150,00 zł jednorazowo.

W oświadczeniu z dnia 12 stycznia 2015 r. M. W. (1) wskazała, iż zamierza czasowo przebywać w S. do momentu otrzymania mieszkania z Gminy S., wówczas zamieszka na terenie Gminy, brak możliwości zamieszkania na terenie Gminy zmusił ją do tymczasowego zamieszkania w wynajętym mieszkaniu w S..

W oświadczeniu z dnia 18 lutego 2015 r. M. W. (1) wskazała, iż przebywa w S. tymczasowo, gdyż oczekuje na przydział lokalu mieszkalnego z zasobów Gminy.

Pismem z dnia 1 marca 2016 r. M. W. (1) zwróciła się do Gminnego Towarzystwa Budownictwa (...) sp. z o.o. w J. o przyspieszenie przyznania jej mieszkania komunalnego z uwago na trudną sytuację.

W odpowiedzi na ww. pismo (...) w J. poinformowało M. W. (1), że listy osób oczekujących na lokale socjalne oraz komunalne realizowane są według kolejności. Na dzień 21 marca 2016 r. M. W. (1) znajdowała się na poz. (...) na liście osób oczekujących na lokal komunalny, zaś w kategorii gospodarstw 4-osobowych – na poz. (...)

Aktualnie M. W. (1) nadal mieszka z trójką dzieci w S. przy ul. (...). Od sierpnia 2016 r. pracuje w sklepie (...) w S.. Korzysta z pomocy lekarskiej w S., podobnie jak jej dzieci. Dzieci M. W. (1) uczęszczają do szkoły w B.. Dla najmłodszego dziecka M. W. (1) stara się o przedszkole w S..

W oparciu o tak poczynione ustalenia Sąd stwierdził, że powództwo Miasta S. nie było zasadne, wobec czego nie zasługiwało na uwzględnienie i wyrokiem z dnia 28 listopada 2016r. oddalił je.

Sąd Rejonowy zważył, że powód w niniejszym postępowaniu dochodził od pozwanej Gminy S. zwrotu świadczeń, które wypłacił M. W. (1) wskazując, że wypłaty dokonał jako gmina pobytu w rozumieniu art. 101 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zdaniem powoda właściwą w sprawie wniosków M. W. (1) była Gmina S. tj. gmina jej miejsca zamieszkania.

Zauważył na wstępie Sąd I instancji, że w świetle utrwalonego i powszechnie akceptowanego orzecznictwa nie było wątpliwości, że roszczenie regresowe między gminami tj. gminą, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu, a gminą właściwą ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały, ma charakter roszczenia o charakterze cywilnym i jego ocena dokonywana jest w sądowym postępowaniu cywilnym.

W niniejszym postępowaniu bezsporna była okoliczność, że powód wypłacił M. W. (1) świadczenia z pomocy społecznej w łącznej wysokości 1.606,40 zł oraz że w chwili składania wniosków o przyznanie świadczeń i w chwili ich przyznania M. W. (1) przebywała wraz z córkami na terenie Miasta S.. Spór stron sprowadzał się natomiast do oceny charakteru

tego pobytu: czy miał on charakter przejściowy, czy jednak połączony był również z zamiarem stałego pobytu w S.. Powód twierdził, że w chwili kiedy M. W. (1) składała wnioski o świadczenia, nie miała zamiaru stałego przebywania w S., a świadczenia zostały jej przyznane na podstawie art. 101 ust. 3 ustawy.

Zgodnie z art. 101 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. 2016, poz. 930 ze zm.) właściwość miejscową gminy ustala się według miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie. W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie, w sprawach niecierpiących zwłoki (..) właściwa miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie (ust. 3).

Zgodnie zaś z art. 101 ust. 7 ustawy gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały jest obowiązana do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu, zatem wówczas gdy świadczenie zostało wypłacone w przypadku szczególnie uzasadnionym sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie, w sprawach niecierpiących zwłoki (...) – art. 101 ust. 3 ustawy. Jedynie wówczas właściwą miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie.

W ocenie Sądu Rejonowego powód nie wykazał, by sytuacja M. W. (1) w chwili składania wniosku odpowiadała tej, do której odnosi się art. 101 ust. 3 ustawy. Przywołany artykuł dotyczy bowiem sytuacji wyjątkowych i jego zastosowanie uzasadnione jest czy to szczególną sytuacją osobistą świadczeniobiorcy czy też tym, że jego sprawa jest niecierpiąca zwłoki.

W ocenie Sądu Rejonowego z okoliczności przedstawionych przez strony nie wynika, aby sytuacja osobista M. W. (1) w chwili składania wniosków o przyznanie pomocy mogła być zakwalifikowana jako szczególnie uzasadniona i niecierpiąca zwłoki w rozumieniu art. 101 ust. 3 ustawy. Na żadną z przywołanych powyżej przesłanek powód nie powołał się w treści decyzji, art. 101 ust. 3 nie został też przywołany jako podstawa wydania decyzji.

Sąd I instancji zważył wręcz, iż powód w chwili składania wniosków przez M. W. (1) był gminą ogólnie właściwą do przyznania świadczenia, bowiem miejscem zamieszkania M. W. (1) w rozumieniu art. 25 kodeksu cywilnego, na dzień składania wniosków o przyznanie pomocy, wydawania przez powoda decyzji o przyznaniu pomocy oraz w datach jej wypłaty, była miejscowość S..

M. W. (1) w okresie objętym sporem jak i aktualnie wynajmuje mieszkanie w S. składające się z 3 pokoi, kuchni i łazienki. W wynajętym mieszkaniu koncentruje się życie jej i jej dzieci. Wprawdzie dwie córki uczęszczają do szkoły w B. jednak nie zmienia to faktu, że po szkole dzieci wracają do mieszkania w S. i tam koncentruje się ich życie. Bez znaczenia w sprawie jest również kwestia zameldowania M. W. (1) w B., albowiem jest to kategoria prawa administracyjnego, nieprzesądzająca o miejscu zamieszkania w rozumieniu prawa cywilnego. Samo zameldowanie jest czynnością materialno-techniczną o charakterze deklaratoryjnym i służy celom ewidencyjnym potwierdzającym fakt pobytu w danym lokalu. W ocenie Sądu również oczekiwanie na przydział mieszkania z zasobów Gminy S. nie może uzasadniać braku zamiaru stałego pobytu w S., albowiem okoliczność ta dotyczy sfery planów i oczekiwań, a zatem stanowi zdarzenie przyszłe i niepewne.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Rejonowy uznał, że powodowi nie przysługuje określone w art. 101 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej roszczenie do pozwanej o refundację kosztów udzielonej M. W. (1) pomocy.

W pkt II wyroku Sąd rozstrzygając o kosztach postępowania miał na uwadze treść art. 98 k.p.c. i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, zasądził na rzecz pozwanej od powoda kwotę 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, ustaloną na podstawie § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Z takim rozstrzygnięciem nie zgodził się powód Miasto S., wnosząc apelację, w której zarzucił zaskarżonemu wyrokowi

1. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, a które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a. art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny dowodów z pominięciem pisma pozwanego z dnia 13 sierpnia 2014 r. (załącznik do pozwu), z którego wynika, że pozwana odesłała powodowi wniosek o udzielenie pomocy Pani M. W. (1) uprzednio przestany jej przez powoda zgodnie z właściwością rzeczową, podczas gdy zgodnie z art. 65 kpa była związana przestany jej wnioskiem, co doprowadziło do zaistnienia szczególnej sytuacji i pilnej potrzeby udzielenia Pani W. pomocy społecznej, gdyż pozwana jako organ właściwy miejscowo odmówiła udzielenia pomocy, będąc do tego administracyjnie zobowiązana,

b. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolne ustalenie, że po powrocie dzieci klientki do mieszkania w S., tam właśnie koncentrowało się ich życie, co pozostaje w sprzeczności z bezsporną okolicznością faktyczną - uczęszczaniem do szkoły na terenie Gminy S.,

c. art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie swobodnej oceny dowodów:

- oświadczenia M. W. (1) z dnia 12 stycznia 2015 r., z którego jednoznacznie wynika, iż zamierza tylko czasowo przebywać w S. do momentu przyznania mieszkania z Gminy S., wówczas zamieszka na terenie pozwanej Gminy a tymczasowe zamieszkiwanie w wynajętym mieszkaniu w S. wynika z braku możliwości zamieszkania na terenie Gminy, które to oświadczenie wskazuje na istotną okoliczność jaką jest zamiar M. W. (2) co do miejsca zamieszkania na terenie Gminy S.,

- oświadczenia M. W. (1) z dnia 18 stycznia 2015r. z którego wynika, że oczekuje na przydział lokalu mieszkalnego z zasobów Gminy, które to oświadczenie wskazuje na istotną okoliczność jaką jest zamiar M. W. (2) co do miejsca zamieszkania na terenie Gminy S.,

- pisma M. W. (2) skierowanego do Gminnego Towarzystwa Budownictwa (...) sp. z o.o w J. o przyspieszenie przyznania mieszkania komunalnego z uwagi na trudną sytuację, w której się znalazła, które to pismo wskazuje na istotną okoliczność jaką jest zamiar pozostawiania mieszkanką Gminy S.,

- kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego przeprowadzonego z Panią M. W. (2), z którego jednoznacznie wynika, że nie może przebywać w domu rodzinnym, gdzie jest zameldowana z uwagi na dobro dzieci, bowiem jej ojciec nadużywa alkoholu i jest złym przykładem dla dzieci, a także z którego wynika przymus wyprowadzenia się z Gminy S., brak zamiaru zamieszkania w mieście S. a także istotna okoliczność, jaką jest istnienie centrum życiowego w Gminie S.,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku poprzez naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 25 k.c. poprzez przyjęcie, że miejscem zamieszkania Pani M. W. (2) w chwil przekazania pozwanej wniosku o udzielenie pomocy społecznej i w chwili wydawania decyzji pozostawało Miasto S., podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że miejscem jej zamieszkania była Gmina S.;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku poprzez naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 65 k.p.a. poprzez przyjęcie, że pozwana wyczerpała tryb administracyjny związany ze sporem o właściwość w sytuacji, gdy zamiast złożyć stosowny wniosek do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w S. po otrzymaniu wniosku o udzielenie świadczenia wraz z dokumentami, bezpodstawnie odesłała te dokumenty, zaś sam wniosek do SKO został złożony dopiero na etapie domagania się przez powoda refundacji kosztów udzielonej pomocy,

4. naruszenie art. 25 kc poprzez ustalenie, że w okresie od 18 sierpnia 2014 r. do 3 marca 2015 r. (tj. w okresie wydawania przedmiotowych decyzji) miejscem zamieszkania M. W. (1) było Miasto S.,

5. naruszenie art. 101 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej poprzez uznanie, że w przedmiotowej sprawie nie zaistniała szczególnie uzasadniona sytuacja osoby ubiegającej się o świadczenie pomimo faktu, że pozwana odmówiła udzielenia jej pomocy, co uczyniła odsyłając wniosek z dokumentami wysłany przez powoda zgodnie z właściwością.

Podnosząc powyższe zarzuty, apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie żądania pozwu poprzez zasądzenie od pozwanego Gminy S.- Gminnego Ośrodka Pomocy (...) w S. na rzecz powoda Miasta S. - Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w S. kwoty 1606,40 zł tytułem zwrotu kosztów udzielonej pomocy wraz z ustawowymi odsetkami za okres do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 1 cznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz

zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego z uwzględnieniem kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację pozwana Gmina S. wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda jako bezzasadna podlega oddaleniu.

Zważyć należy, że mając na uwadze treść art. 382 k.p.c., sąd II instancji ma nie tylko uprawnienie, ale wręcz obowiązek rozważenia na nowo całego zebranego w sprawie materiału oraz dokonania własnej, samodzielnej i swobodnej oceny, w tym oceny zgromadzonych dowodów (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1998 r., II CKN 704/97 - za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex). Sąd II instancji nie ogranicza się zatem tylko do kontroli sądu I instancji, lecz bada ponownie całą sprawę, a rozważając wyniki postępowania przed sądem I instancji, władny jest ocenić je samoistnie. Postępowanie apelacyjne jest więc przedłużeniem procesu przeprowadzonego przez pierwszą instancję, co oznacza, że nie toczy się on na nowo.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwolił Sądowi rozpoznającemu apelację na konstatację, że dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia stanu faktycznego stanowiące podstawę wydania zaskarżonego wyroku były prawidłowe. Sąd I instancji właściwie ocenił zebrany materiał dowodowy, kierując się przy tym zasadami logicznego rozumowania. Dokonał także prawidłowej oceny merytorycznej zgłoszonego przez powoda roszczenia. W konsekwencji, zarzuty podniesione w treści apelacji, w ocenie Sądu II instancji, stanowiły jedynie gołosłowną polemikę z prawidłowymi ustaleniami i stanowiskiem Sądu Rejonowego.

Skarżący oparł apelację przede wszystkim na zarzucie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., polegającym na dokonaniu błędnej i niewszechstronnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz na błędzie w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, co jego zdaniem miało doprowadzić do poczynienia przez Sąd Rejonowy mylnych ustaleń w zakresie ustalenia miejsca zamieszkania M. W. (1) w chwili wydawania decyzji Miasta S. o udzieleniu w/w pomocy społecznej.

Należy mieć na uwadze, iż zgodnie z treścią - wyrażającego obowiązującą w polskiej procedurze cywilnej zasadę swobodnej oceny dowodów - art. 233 § 1 k.p.c., sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału - swobodna ocena dowodów odnosi się do wyboru określonych środków dowodowych i do sposobu ich przeprowadzenia. Mają być one ocenione konkretnie i w związku z całym zebrany materiał dowodowy. Jest to podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (orzeczenie Sądu Najwyższego z 16 lutego 1996 r., II CRN 173/95, nie publ.). W orzeczeniu z 10 czerwca 1999 roku, wydanym w sprawie II UKN 685/98 (OSNAPIUS 2000, nr 17, poz. 655) Sąd Najwyższy stwierdził, że normy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego oraz regułami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość,

dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

Jednocześnie przysługujące sądowi prawo swobodnej oceny dowodów musi być tak stosowane, aby prawidłowość jego realizacji mogła być sprawdzona w toku instancji. Dlatego skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex).

Zdaniem Sądu II instancji, zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do przyjęcia, iż Sąd Rejonowy uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego. To z kolei czyni zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. gołosłownym.

Wywodom Sądu I instancji nie można zarzucić dowolności, ani przekroczenia granic logicznego rozumowania. Sąd odniósł się do podniesionych przez strony w toku sprawy zarzutów. Wskazał fakty, które uznał za udowodnione i na których oparł swoje rozstrzygnięcie. Odniósł się do całego zaproponowanego przez strony materiału dowodowego, wyjaśniając nad wyraz szczegółowo motywy, którymi się kierował. Sąd Okręgowy w całej rozciągłości podzielił zaprezentowane w uzasadnieniu skarżonego orzeczenia stanowisko Sądu Rejonowego. Nie znalazł przy tym podstaw do jego zakwestionowania w oparciu zarzuty, na których oparł apelację skarżący powód. Podkreślenia wymaga, że Sąd Rejonowy, opierając się na doświadczeniu życiowym i logice, w sposób całościowy i pozbawiony jakiegokolwiek dowolności – prawidłowo - zinterpretował zaproponowany przez strony materiał dowodowy. Jego treść nie budziła przy tym żadnych wątpliwości.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej zadania z jej zakresu wykonują odpowiednie jednostki samorządu terytorialnego. Pośród zadań własnych gminy wyróżniono kategorie zadań własnych o charakterze obowiązkowym, są one wymienione w art. 17 ustęp 1 pkt 1 do 20. Zgodnie zaś z art. 101 ustawy o pomocy społecznej, właściwość miejscową gminy zobowiązanej do udzielenia świadczeń z pomocy społecznej, ustala się według miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie (ust. 1). W przypadku zaś osoby bezdomnej właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały (ust. 2).

Zasadą jest, że o właściwości miejscowej gminy decyduje miejsce zamieszkania strony określone w art. 25 kodeksu cywilnego. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania albo na ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały jest obowiązana do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu (ust. 7).

W realiach rozpoznawanej sprawy poza sporem pozostawała okoliczność, iż Pani M. W. (1) od czerwca 2014r. do 30 maja 2015r. mieszkała wraz z trójką małoletnich dzieci w wynajmowanym mieszkaniu w S. przy ul. (...). Nie ma również wątpliwości co do tego, że w w/w okresie M. W. (1) była zameldowana w mieszkaniu rodziców w B. ul. (...), oraz to, że to Miasto S., wypłaciło M. W. (1) świadczenia z tytułu pomocy społecznej w okresie od lipca 2014r. do marca 2015r.

W myśl artykułu 101 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej właściwość miejscową gminy w sprawach dotyczących pomocy społecznej ustala się wg miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o świadczenie. Z pkt 3 wyżej wymienionego artykułu wynika natomiast, że w przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegające się o świadczenie w sprawach niecierpiących zwłoki z tytułu zwłoki oraz w sprawach cudzoziemców (...) właściwa miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenia. Natomiast pkt 7 tego artykułu stanowi, że gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania albo ostatnie miejsce zameldowania na pobyt stały jest obowiązana do zwrotu wydatków gminie, która przyznała świadczenia w miejscu pobytu.

W ocenie Sądu Okręgowego Miasto S., wbrew twierdzeniom apelującego - od początku świadczenia pomocy Pani M. W. (1) - było właściwą miejscowo gminą do wypłaty świadczeń, stanowiących obecnie przedmiot sporu w niniejszej sprawie.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy pozwalał bowiem przyjąć, że miejscem zamieszkania M. W. (1) w okresie od czerwca 2014r. do marca 2015r. było miasto S.. To tu bowiem w/w zamieszkiwała wspólnie z dziećmi, tutaj też w dniu 1 czerwca 2014r. zawarła umowę najmu lokalu, początkowo na czas oznaczony do dnia 30 maja 2015r. następnie umowę tę przedłużała. Słuchana w charakterze świadka M. W. (1) zeznała, że wyprowadziła się do S., żeby szybciej znaleźć pracę. Co prawda do marca 2015r. M. W. (1) nie pracowała, jednak jej życie koncentrowało się w S., w mieszkaniu przy ulicy (...). W tym bowiem wynajętym mieszkaniu Pani W. miała swoje centrum życiowe, tutaj zajmowała się trójką dzieci, tu gotowała, sprzątała, prała, spała. Do tego też mieszkania wracały ze szkoły w B. jej starsze dzieci. W S. przy ul. (...) korzystała z pomocy lekarza pediatry. We wszystkich wnioskach o pomoc społeczną M. W. (1) wskazywała jako swój adres zamieszkania, adres w S. przy ul. (...), taki też adres zamieszkania wpisał pracownik opieki społecznej z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w S. wypełniając w dniu 1 sierpnia 2014r. kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego (vide k. 31-37 akt).

Nie bez znaczenia jest również to, że M. W. (1), wyprowadziła się z mieszkania rodziców w B., w którym miała do dyspozycji pokój o pow. 5 m², co najmniej 2 miesiące przed złożeniem do Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w S. pierwszego wniosku o pomoc finansową – w/w wniosek złożyła bowiem w dniu 31 lipca 2014r., a umowę najmu lokalu w S. zawarła w dniu 1 czerwca 2014r. We wniosku, o którym mowa wyżej M. W. (1), wskazuje, że prowadzi gospodarstwo domowe z trójką dzieci, przy czym dwójka z tych dzieci od września będzie chodziła do szkoły poza miejscem zamieszkania. Nie może być zatem wątpliwości, że już wówczas M. W. (1) traktowała S., jako miejsce zamieszkania jej i jej córek.

O zamieszkiwaniu w jakiejś miejscowości można mówić wówczas, gdy występujące okoliczności pozwalają przeciętnemu obserwatorowi na wyciągnięcie wniosków, że określona miejscowość jest głównym ośrodkiem aktywności życiowej danej dorosłej osoby fizycznej. Samo zameldowanie będące kategorią prawa administracyjnego nie przesądza o miejscu zamieszkania w rozumieniu prawa cywilnego – takie stanowisko wyraził m.in. w postanowienie z dnia 13 maja 2011 r., I OW 11/11, LEX nr 1081105, Naczelny Sąd Administracyjny.

Dodać w tym miejscu należy, że wyrażenie zamiaru stałego pobytu nie wymaga złożenia oświadczenia woli (nie jest bowiem czynnością prawną). Wystarczy więc, że zamiar taki wynika z zachowania danej osoby, polegającego na ześrodkowaniu aktywności życiowej danej osoby w określonej miejscowości.

Zauważyć jednocześnie należy, że zamiar pobytu w miejscu zamieszkania nie jest równoważny z pragnieniem dożywotniego lub długoletniego przebywania w danej miejscowości. Dlatego też na ocenę jakie jest aktualne miejsce zamieszkania osoby nie ma wpływu okoliczność, że być może w przyszłości zmieni ona swoje miejsce zamieszkania. Tego zdaje się nie zauważać apelujący, podnosząc, że skoro M. W. (3) oczekuje na przydział mieszkania komunalnego na terenie Gminy S. i z zasobów Gminy S., to w tej gminie ma ona miejsce swojego zamieszkania.

Wreszcie też potwierdzeniem tego, że w latach 2014-2015r. M. W. (1) zamieszkiwała w S. tj. tu przebywała z zamiarem stałego pobytu, jest okoliczność, że osoba ta nadal (prawie 3 lata po złożeniu pierwszego wniosku o pomoc społeczną do (...) w S.) w S. mieszka, tu też podjęła pracę i stara się o umieszczenie najmłodszego dziecka w przedszkolu.

Zgodzić się zatem należało z Sądem Rejonowym, że Miasto S. było gminą właściwą do objęcia M. W. (1) pomocą społeczną.

Rację jedynie należy przyznać apelującemu co do tego, że sąd I instancji nie odniósł się do kwestii związanej z pierwotnym zwrotem (pismem z dnia 13 sierpnia 2014r.) przez (...) w S. (...)owi w S. komplecie dokumentacji niezbędnej do przyznania pomocy Pani M. W. (1). Zgodnie z treścią art.65 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego Jeżeli organ administracji publicznej, do którego podanie wniesiono, jest niewłaściwy w

sprawie, niezwłocznie przekazuje je do organu właściwego, zawiadamiając jednocześnie o tym wnoszącego podanie. Zawiadomienie o przekazaniu powinno zawierać uzasadnienie. Zawiadomienie, o którym mowa wyżej nie zostało przez stronę powodową dołączone w poczet materiału dowodowego, w aktach sprawy jedynie znajduje się pismo (...) z 13.08.2014r., którym odesłano (...) w S. dokumentację dotyczącą rodziny W.. Okoliczność ta jednak, w ocenie Sądu Okręgowego, nie miała wpływu na ustalenie, że to właściwa gmina objęła pomocą społeczną rodzinę M. W. (1).

Rolą sądu powszechnego w niniejszej sprawie nie była ocena działań podjętych przez organy administracji lecz stwierdzenie podstaw do żądania zwrotu wypłaconej kwoty z tytułu świadczeń społecznych jednej gminie przez drugą gminę. Uznając zaś, że skoro Miasto S., jako gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania M. W. (1) wypłacił jej świadczenia z tytułu świadczeń społecznych to nie jest ona uprawniona do żądania zwrotu wypłaconego świadczenia od Gminy, na terenie której - co prawda M. W. (1) jest zameldowana ale tam nie zamieszkuje - bowiem centrum życiowe Pani M. W. (1) znajduje się od czerwca 2014r. w S..

Wobec powyższego, Sąd II instancji na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, nie znajdując podstaw do jej uwzględnienia (punkt 1 sentencji).

<p>O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z dnia 5 listopada 2015r. poz. 1804 ze zm.) -punkt 2 sentencji.</p>		

